

[Juul-Madsen.]

lønninger, herunder lønninger og naturalydelse til de menige, lønninger til hærens befalingsmænd, til reservepersonel, stampersonel og andet personel. Der er altså af hele forsvarsbudgettet kun 30 pct. tilbage til de egentlige forsvarsmæssige opgaver, for så vidt angår materiel, og hvad dertil hører.

For mig at se ligger det sådan, at der ikke i de nuværende rammer for forsvaret er noget stort spillerum for forhøjelser ud over de reguleringer, pristallets bevægelser indicerer. I den forbindelse vil jeg gerne citere fra betænkningen om de værnepligtiges økonomiske og sociale forhold side 32, hvor der, efter at man har redegjort for forslag nr. 1 og forslag nr. 2, anføres:

„Det er udvalget magtpåliggende at pege på, at såfremt et af ovenanførte forslag til ny aflønning af de værnepligtige ønskes gennemført, må forsvarrets samlede driftsbudget forøges med de beregnede merudgifter.“

Man skriver endvidere på side 30 under afsnittet om de økonomiske konsekvenser:

„Udvalget erkender, at gennemførelsen af ovennævnte forslag på grund af deres betydelige økonomiske konsekvenser næppe kan ske omgående eller på én gang; men da det er udvalgets opfattelse, at en forbedring af de værnepligtiges økonomiske og sociale stilling i betydelig grad vil kunne fremme såvel en positiv forhåndsindstilling til forsvaret hos de værnepligtige som et bedre klima i værnepligtstiden, henstilles det, at man, så snart de finansielle forhold og landets økonomiske situation tillader det, foretager forbedringer i de værnepligtiges økonomiske og sociale stilling med sigte på at nå frem til den ordning, som er udtrykt i udvalgets principielle forslag.“

Jeg kan erklære mig enig i disse synspunkter, samtidig med at jeg på mit partis vegne tilsiger velvilje i retning af at drøfte, hvorledes man kan foretage en foreløbig udbygning af vilkårene for de værnepligtige. Jeg har her noteret, at ministeren foreløbig har meddelt, at han agter at fortsætte med forbedringer inden for rammerne af de nuværende økonomiske støtteordninger; han agter at forbedre indkvarteringsforholdene; og han arbejder med en forhøjelse af dag-

lønnen og hjemsendelsespengene pr. 1. april 1969. Endvidere har man i betænkningen rejst problemer omkring forsorgsloven og hjælpen til de gifte soldater; man kunne ønske denne hjælp ydet på en anden måde. Også her er ministeren villig til at træde i forbindelse med socialministeriet for at se, om disse opgaver kan løses på en sådan måde, at det måske bliver mere tilfredsstillende for de værnepligtige.

På dette grundlag vil mit parti gerne medvirke til en fordomsfri drøftelse af disse problemer i udvalget.

Holger Hansen: Jeg vil gerne på mit partis vegne give udtryk for sympati for det forslag til folketingsbeslutning, som ligger foran os. Vi kan i venstre erklære os rede til at gå ind i en drøftelse af de værnepligtiges lønforhold og dermed en overvejelse af, hvorvidt det på længere sigt er rigtigt at fortsætte med det system, der nu i mange år har været anerkendt og brugt herhjemme. Det betyder ikke nogen ændring af vor stilling til den almindelige værnepligt. Vi er fortsat af den opfattelse, at vort forsvar må bygge på indkaldt værnepligtigt mandskab. Dette betyder selvfølgelig ikke, at vi ikke erkender, at med den stigende motorisering og automatisering af forsvaret stiger behovet for faste folk, specialtrænede folk. Det, der netop har været problemet efter 1960, har været at få tilstrækkelig mange kvalificerede til at løse de opgaver, som de værnepligtige med en forholdsvis kort uddannelsestid ikke kan løse.

Men når venstre gerne vil være med i en undersøgelse af de forhold, vi byder de unge værnepligtige, har det først og fremmest følgende årsager: vi tror, at en forbedret økonomisk stilling for de værnepligtige ikke alene vil føles som en lettelse af den byrde, værnepligten er, men også vil betyde større forståelse hos de unge for, at det er en opgave, de er sat til at løse i forsvaret for samfundet. Dertil kommer, at jeg tror, det i vor tid er forkert, at den værnepligtige med rette eller urette føler, at er man først kommet i trøjen, ja, så har andre ligesom overtaget det ansvar, som enhver ellers føler sig forpligtet af både før og efter soldatertiden — det er da heldigvis sådan, at de allerfleste har det sådan. Jeg mener, her ligger noget vældig væsentligt, også i henseende til det